

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Власенко А. О., *Уманський державний педагогічний
університет ім. Павла Тичини, асп.*

Як відомо, особистість формується у певному соціальному середовищі, оскільки на неї впливають загальнокультурні фактори [життя](#) суспільства. Таким чином, перед вищими навчальними закладами постає завдання: виховати громадян, які зможуть реалізуватися та продуктивно працювати в суспільстві, що стає дедалі динамічнішим та складнішим. Згідно закону України «Про освіту», метою освіти є «всебічний [розвиток](#) особистості як найвищої цінності суспільства, розвиток її [талантів](#), розумових і фізичних [здібностей](#), виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями» [1]. Реалізація цього завдання можлива в процесі використання інтерактивної методики, в межах якої можна розглядати метод проектів, який дозволяє реалізувати компетентнісний підхід, якісно готувати майбутнього фахівця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що проблемі реалізації компетентнісного підходу в навчанні іноземних мов присвячені дослідження таких зарубіжних учених, як: В. Аллен, В. Бухбіндер, Ю. Гнаткевич, І. Зимня, Є. Пассов, В. Скалкін, М. Халлідей, які розробили теоретичну основу комунікативної методики навчання іноземних мов і визначили її головну функцію, яка полягає в реалізації принципу комунікативної спрямованості. Реалізація комунікативного навчання за допомогою методу проектів досліджувалася М. Бухаркіною, Є. Полат та ін.

Українська педагогіка активно взяла на озброєння ідею методу проектів. Цей метод детально досліджували О. Пехота, Т. Кручиніна, А. Касперський, К. Баханов. Теоретичне обґрунтування методу проектів викладено у працях Г. Селевка, Д. Левітес, В. Логвина.

Метод проектів як педагогічна технологія охоплює сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за своєю суттю. Уміння використовувати метод проектів – показник високої кваліфікації педагога. Метод проектів переважна більшість

дослідників вважають педагогічною технологією, що відображає реалізацію особистісно-орієнтованого підходу в освіті.

До основних цілей введення у навчальний процес методу проєктів відносяться:

- показати вміння окремого студента або групи студентів використовувати придбаний у процесі навчання дослідницький досвід;
- реалізувати свій інтерес до предмету дослідження, примножити знання про нього;
- продемонструвати рівень володіння іноземною мовою;
- піднятися на вищий щабель освіченості, розвитку, соціальної зрілості.

Відмінною рисою проєктної методики є особлива форма організації. Організовуючи роботу над проєктом, важливо дотримуватись таких умов: а) тематика може бути пов'язана як з країною мови, що вивчається, так і з країною проживання; б) проблема формулюється так, щоб орієнтувати студентів на залучення фактів із суміжних галузей знань і різноманітних джерел інформації; в) необхідно залучити до роботи всіх студентів, запропонувавши кожному завдання з урахуванням рівня його мовної підготовки; г) для того, щоб розбудити в студентах активну діяльність, їм потрібно запропонувати проблему цікаву і значущу.

У проєктній методиці застосовуються ідеї, вироблені традиційною та сучасною методикою викладання англійської мови. До них відносяться, перш за все, розмаїття, проблемність, навчання з задоволенням. Поряд з вербальними засобами вираження, студенти широко використовують і інші ілюстративні прийоми: малюнки, колажі, плани, карти, схеми, анкетні таблиці, графіки та діаграми. Таким чином, розвиток комунікативних навичок надійно підкріплюється різноманіттям засобів, що передають важливу та необхідну для навчання інформацію [2].

У даній системі навчання широко використовується мимовільне запам'ятовування лексичних засобів та граматичних структур. В ході вирішення проблемних завдань, стимулюється розвиток творчого мислення, уяви. На нашу думку, використання методу проєктів (виконання проєктної роботи) має унікальні можливості для комунікативного навчання іноземної мови навіть при опорі на мінімальний мовний матеріал.

Метод проєктів, як сучасна педагогічна технологія, на уроках іноземної мови у початковій школі представляє собою спосіб організації педагогічного процесу, заснованого на взаємодії педагога і вихованців у ході поетапної практичної діяльності по досягненню поставлених цілей і

характеризується самостійністю учнів, опорою на особистісні потреби, особливості та досвід учнів, а також наявністю конкретних практичних результатів [3].

Аналізуючи психологічні особливості учнів, можемо відмітити, що саме у молодшому шкільному віці закладається низка ціннісних установок, особистісних якостей і ставлень. І якщо ця обставина не враховується, якщо цей вік розглядається як малозначущий для методу проєктів, то порушується наступність між етапами розвитку навчально-пізнавальної діяльності учнів, і значній частині школярів не вдається згодом досягти бажаних результатів у проєктній діяльності.

Метод проєктів ґрунтується на ідеї спрямованості навчально-пізнавальної діяльності учнів на результат, який можна отримати завдяки вирішенню теоретично чи практично значущої для учня проблеми. Зовнішній результат можна побачити, осмислити, оцінити, застосувати на практиці. Внутрішній результат – досвід діяльності – стане безцінним надбанням учня, об'єднавши знання і уміння, компетенції і цінності [4].

Для більш ефективного застосування методу проєктів у навчанні іноземної мови (у початковій школі) повинні бути дотримані наступні умови:

- можливість вибирати тему проєкту і форму роботи;
- використання опорних інструкцій, матеріалів, комп'ютерних технологій і т.д.;
- проведення роботи з розвитку навичок проєктної діяльності;
- використання різних методів формування проєктних груп;
- підвищення значення презентаційно-оцінного етапу роботи і т.д.

З власного досвіду використання методу проєктів на уроках іноземної мови у початковій школі, ми дійшли висновку, що він активно впливає на формування мотивації досягнення успіху. Звичайно, навчальна діяльність не повинна будуватися виключно за схемою проєктного навчання. Але при узагальненні, закріпленні, повторенні навчального матеріалу, а головне при обробці навичок і умінь його практичного застосування, цей метод на нашу думку є одним з найбільш ефективних. Урок-проєкт дозволяє перетворити заняття в дискусійний, дослідний клуб, у якому вирішуються дійсно цікаві, практично значимі і доступні учням проблеми з урахуванням особливостей культури країни мова якої досліджуватиметься.

Виконання завдань проєкту часто виходить за рамки уроку, особливо у початковій школі, але під час виконання проєктної роботи

учні отримують можливість здійснювати творчу роботу в рамках заданої теми, самостійно знаходити інформацію. У проектній роботі весь навчальний процес орієнтований на учня, тому перш за все потрібно враховувати його інтереси, життєвий досвід та індивідуальні здібності. Учитель стає рівноправним учасником та консультантом виконуваної роботи.

Для використання методу проектів на уроці англійської мови у початкових класах необхідно враховувати: рівень володіння мовою; інтелектуальні, творчі, комунікативні уміння учнів [5].

Технологія виконання проекту дається українською мовою, а сама робота здійснюється англійською. Важливим є визначення форми виконання проекту (індивідуальна, парна, групова) та типу проекту (дослідницький, інформаційний, об'єктно-орієнтований тощо). Захист проекту є обов'язковим.

Отже, застосування методу проектів - це загальна потреба нашого часу. Метод проектів засвідчує повну узгодженість навчання з життям, з інтересами учнів, він ставить учня у становище дорослої людини. Робота над проектом: підвищує самооцінку учнів, збагачує їхній світогляд; сприяє вирішенню проблеми мотивації, вдосконалення культури спілкування і соціальної поведінки. Проектна робота долучає учнів до практичного володіння іноземною мовою, сприяє розвитку усно-мовних і лексичних навичок, удосконаленню умінь і навичок писемного мовлення, дозволяє реально оцінювати свої мовні можливості. Виконання проекту дозволяє підвищити успішність за рахунок узагальнення, закріплення та повторення навчального матеріалу, організації його практичного застосування. Ми дійшли висновку, що метод проектів є педагогічною технологією, що сприяє формуванню вміння адаптуватися до сучасних умов життя людини у ХХІ столітті.

Література

1. Закон України «Про освіту». – К.: Генеза. – 1996. – 36с.
2. Сваровская А. И. Интеграция проектного метода обучения в кл5анд.5рочную систему обучения [Електронний ресурс] / А. И. Сваровская. – Режим доступу : – http://www.relam.ru:8080/conf/conf2003/section4/4_39.htm.
3. Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико-зорієнтований збірник/ Керівник авторського колективу – директор ліцею міжнародних відносин № 51 С.М. Шевцова. Науковий керівник і редактор – 5анд.. истор. наук І.Г. Єрмаков. – К.: Видавництво «Департамент», 2003.
4. Полат Е.С. Нові педагогічні і інформаційні технології в системі освіти/ Е.С.Полат. – М.: Изд. центр "Академія", 2001. – 272 с.

5. Роман С.В. Раннє навчання іноземної мови як предмет методичної підготовки студентів і фахового вдосконалення вчителів-предметників// Іноземні мови. – 1995. - №1. – С. 44 – 47.

Наук. кер. – Михайліченко М. В., *канд. пед. наук, доц., Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова*

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.2. — С. 52-56.